

גיליון 63

מאי 2020 • אייר ה'תש"ף

מוֹטָיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

לִירוּלָה

(שְׁנִי)

שחף ארז
רחל דיין
נגה דקל
רותי ויטל-גילעד
אביבית כהן
נעמי לבנון-קשת
מלכה פינקלשטיין
עדי קוגלר
אורית קלופשטוק
טל שלמה

גיליון 63 מתחיל...

החושך שלו מסתורי ומאיים, השקט שבו מלטף ומשחרר.
בגיליון זה תוכלו לקרוא על כל מה שנפתח ויוצא לחופשי בלילה. תמצאו כאן שירים
וסיפורים קצרים שעוסקים בתשוקות שחיות בלילה, פשעים של אופל, איומים של חושך
ועוד דברים שמתרחשים בשעות הקטנות כשישנים – או כשלא...

את הרעיון לנושא הזה קיבלנו מאתי כץ היקרה. לשמחתנו, קיבלנו הפעם מספר לא מבוטל
של יצירות מרתקות – ויש מקום רק לעשר...
לכן החלטנו באופן חריג להפיק שני גיליונות זה אחר זה באותו נושא – "לילה אָחָד" (גיליון
61 שפורסם בחודש שעבר) והגיליון הנוכחי, "לילה שני".

קריאה מהנה,
אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש.
כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.
העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת
יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה
ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

גורדי שחקים נושקים

לקו הרקיע,

זקופים כגלעד

להנצחת מאבק האדם

בגורלו.

אף אלו אינם חסינים

מפני טפות מים עקביות,

מפני משב רוח מתנפץ על קירות הבטון.

שביל מלטש ומקצע

מדי, מוליך בדרך ישרה אל בנגן נטוע.

כחלל מסתור

אשליתי,

מפני מה שאין מלים לתארו.

מתחת ליציבות היום-יומית ולחומות ההדחקה

זורמים נחלים עדינים

של בעתה.

אוצרים בחכם תקוות ומאניים נשכחים,

שלא יתממשו עוד,

שכלל לא היו.

0063
לילה (שני)
מאי 2020
אייר ה'תש"ף

02

נעמי לבנון-קשת
מלקט חלומות

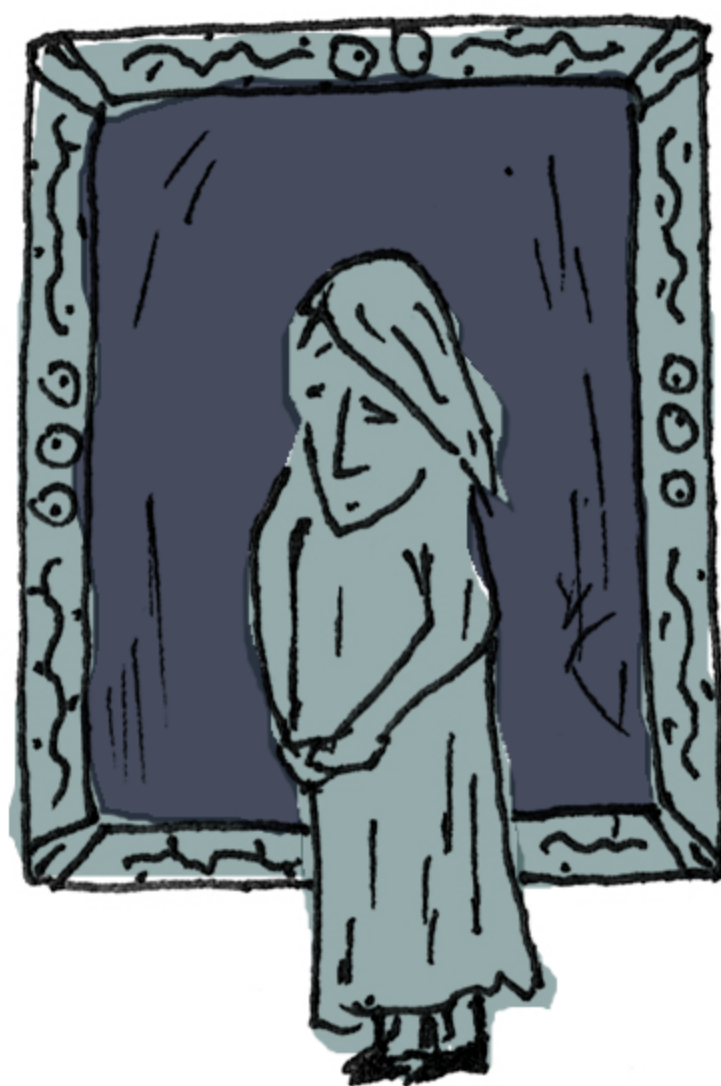
מדי בקר
ילדי הקטן
מלקט בפנות הקדר
את כל החלומות
שלא הספיק לחלם
ומניח בעדינות
בתבת אוצרותיו.
אולי הלילה.

נפש עירומה

נפש עירומה
מתהלכת הלוך נשוב
בין קירות אטומים
שומרת על ציורי הסיפנים האדמים של חיים סוטין
המתנדנדים על תלם כשירד הליל
מתישבת לנוח על כסא מפלסטיק
זו עבודה זמנית, את אומרת
מתבוננת בדיוקנאות נודדות עצובות
המכסות בשכבות צבע של תקווה וחרטה
מבקשת לנודד עמן
משמיעה צעקה אלמת
זו שהחניקה בבית הילדים.

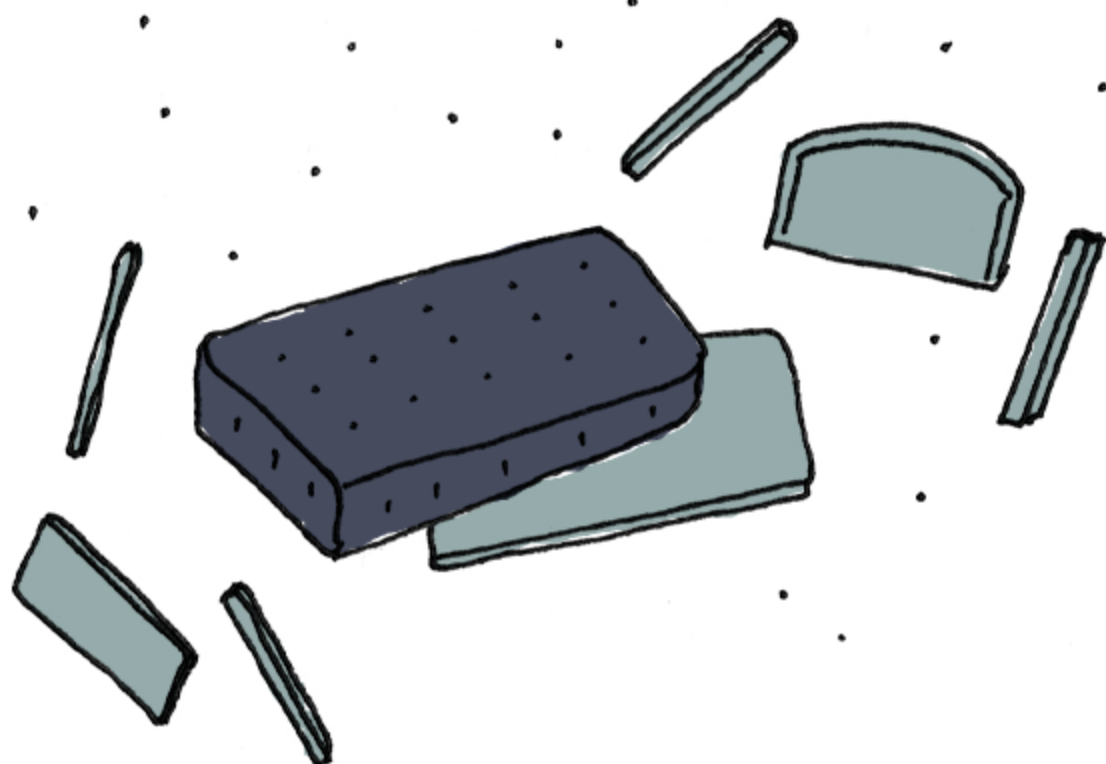
לרגע פקחתי את העיניים ולא ידעתי באיזה חדר אני נמצאת למרות שרק לפני פחות מחצי שעה שכבתי לישון. מן בלבול שכזה שהיה קורה לי בלילות שהייתי מגיעה מאוחר לבית ההורים ומיד הולכת לישון, שוכחת שמחר אין עבודה. הבלגן אותו בלגן, המהום הרחוב הוא אותו המהום. אפילו אני לא השתנית.

ובכן, מה לי ולדיסאוריינטציה שכזו, באמצע לילה רגיל לגמרי. כאילו השתלטה עליי, הילדה הקטנה שהייתי, מיד כשעצמתי את העיניים ובין מחשבה אחת על היום שהיה לבין מחשבה אחרת על הדברים שהזנחתי, לבין כאב הגב המוזר שהשתלט עליי (כאב מעומעם בצד שמאל שמונח עליי כמו בצק להתפחה, ארוך וחמים, מתלפף לצד שכם ימין, מתחפר בשיקוע השריר והעצם, מכורבל ושולח זנב אל עבר המותן), לבין גבותיי החלקות (נעשו בקפידה, שערה-שערה, נשלפו מתחת לעור כמו תולעים קטנות מחופרות עמוק שלא רוצות להיפרד ממקור החום, מהמזון ובאבחה מהירה ניתקו על נרתיקן ונשרו מיותמות לכיור הלבן), לבין כל הפעמים שהתמהמהתי, לבין זמזום המחשב הפועל ומוריד סדרות באישון לילה, לבין המחשב במשרד שמאוורר המעבד שלו נדפק ולא ירחק היום שבו יותך אל לוח האם ושניהם יהיו כמקשת פלסטיק ומתכת בלתי יעילה, ההפך הגמור ממה שהוא עכשיו – בין כל אלה היא קפצה לתוכי, הילדה ההיא, ולקחה פיקוד. חשבה לרגע שהיא במיטת היחיד בבית ההורים, אותה מיטה שנקנתה בשנת 1978 ומי יודע כמה ליטרים של זרע ספגה לתוכה כאשר שייכת הייתה עוד לאחיה. או שמא במיטה השנייה שהייתה לה, בחדר הגדול ההוא באנגל, עם הקירות הכחולים והארון העתיק, החדר ההוא שהיה כמעט ריק ובודד ובו יכלה להיות כותבת בודדה ומיוסרת לשעת מצוא, או שמא זו הדירה הקטנה ההיא בקיבוץ, זו שבאמת הייתה לה לבית – קטן, צפוף ומאובזר בכל הדברים שהיו היא. ושכנה בדירה ההיא ימים על גבי ימים ולא טרחה אפילו לצאת כי עטפה אותה בכל מה שהייתה צריכה ויכלה שם להתגעגע לגעגועים שונים, הייתה שוכבת שרועה על המיטה שעשתה כשלה, כשחרטה בה בכתמי זרע את בעלותה בעזרת זה שלנצח יהיה המיתולוגי. עכשיו הוא זיכרון מתוק להתעטף בו ולהירדם לפני יום המחר, לפני דייט, לפני מפגש, לפני צרחה, לפני צחוק, לפני שאלה, לפני ציפייה לעתיד לבוא.

אולי בגלל זה השתלטה, כדי לעשות בקרה, מה ממה שרציתי עשית. איפה את שוכבת בגיל 31, ומי זה שלצידך. למה אין אף אחד לצידך. איזו מן מיטה זו בגיל 31 עם שתי כריות וראש אחד. מיד אחזיר אותך למיטה של יחידה, שקעי לתוכה, היכן שמגיע לך ובה תרדמי את יומך.

אלא שלרגע פקחתי את העיניים ולא ידעתי באיזה חדר אני נמצאת. הזמזום אותו זמזום, הבלגן אותו בלגן, המהום אותו המהום, הסדינים אותם סדינים, הבטן אותה בטן, המחשבות אותן מחשבות, הפחדים אותם פחדים.

איזו מן דיסאוריינטציה זו בגיל 31 האלצהיימר עוד רחוק.

ספת עור חומה
היתה כאן לפני שהגעתי
תהיה כאן אחרי שתלכי
היא לא היחידה בבית
אבל רק עליה את יושבת
כל ערב מחדש
בדיוק באותה נקדה
היא כבר קצת שקועה

כל לילה את מסתפקת
בקירות הלבנים הריקים
שום חדש לא יתרחש כאן
כלים בכיור
מקלחת רותחת עד צריבה
הולכת לישן מקדם
צריך לסים את היום
כדי שיגיע הלילה
ואתו אולי המחר
אולי

בכל לילה בשעה 22:22 הפך החמ"ל לארמון. הגליל המערבי הפך לארץ התיכונה. השדות של אכזיב – לגבעות הפרא. הים השחור לחופי הכסף הכחולים (כן, יש כזה דבר).

הקרוואן האפור הפך לחדר המזרחי של הטירה – שהוא "סחוף רוחות". הגלו אליו את הנסיכה ארוכתהשער והלבישו אותה חליפת טחב; הטילו עליה כישוף רב-שנים (כלומר, שנתיים).

הארץ התיכונה נהמה. המזגן נחר, ואני הייתי שם, במקום הזה, מוקפת צרצרי מכשיר קשר באות צ, אפופת מדבקות "חומר מסווג", פסטה במיקרוגל ופטרות שחורה בחריצי המקלדת. חיילי אויב קטנים הופיעו על הצג של מור, התצפיתנית האהובה עליי: מקימים את צרצרי הקשר שלי לתחייה.

"נצח, נצח משורק. קבלי מלוכלכים מתקרבים לתלתלית".

בבת אחת הפכתי מנסיכת הארץ התיכונה לעדי. הצרצרים התנפחו לשפופרות שחורות שמנות, וקירות החדר המזרחי שלי החלו להתפורר אל תוך העיניים שלי. הנשימה התפרשה על פני כל הרצפה, והקצוות שלה התקלפו אל תוך העור שלי. הרגשתי אותו תוסס, רותח, ולרגע אחד הרעש נעצר.

השקט דמה לרגע הזה בחלום שבו ברור לך שאתה עומד מול בית הספר שלך בלי תחתונים; לשנייה לפני קפיצת בנג'י; לרגע הזה שבו אתה מקבל את ציון הסמינר האחרון שלך; לגל בלתי צפוי שמתרסק לך בפרצוף. מין שקט מזמזם שמבשר על... משהו.

כמה ימים לפני כן, בשעה 5:21 בבוקר, החליף אותי הקצין התורן כדי שאלך לשירותים. מאחורי השירותים הייתה הגדר – ובה הקרע הסודי שמצאתי, ממש כמה שבועות אחרי שהגעתי לגדוד.

בשעה 5:37 כבר הייתי בתוך המים של חוף אכזיב.

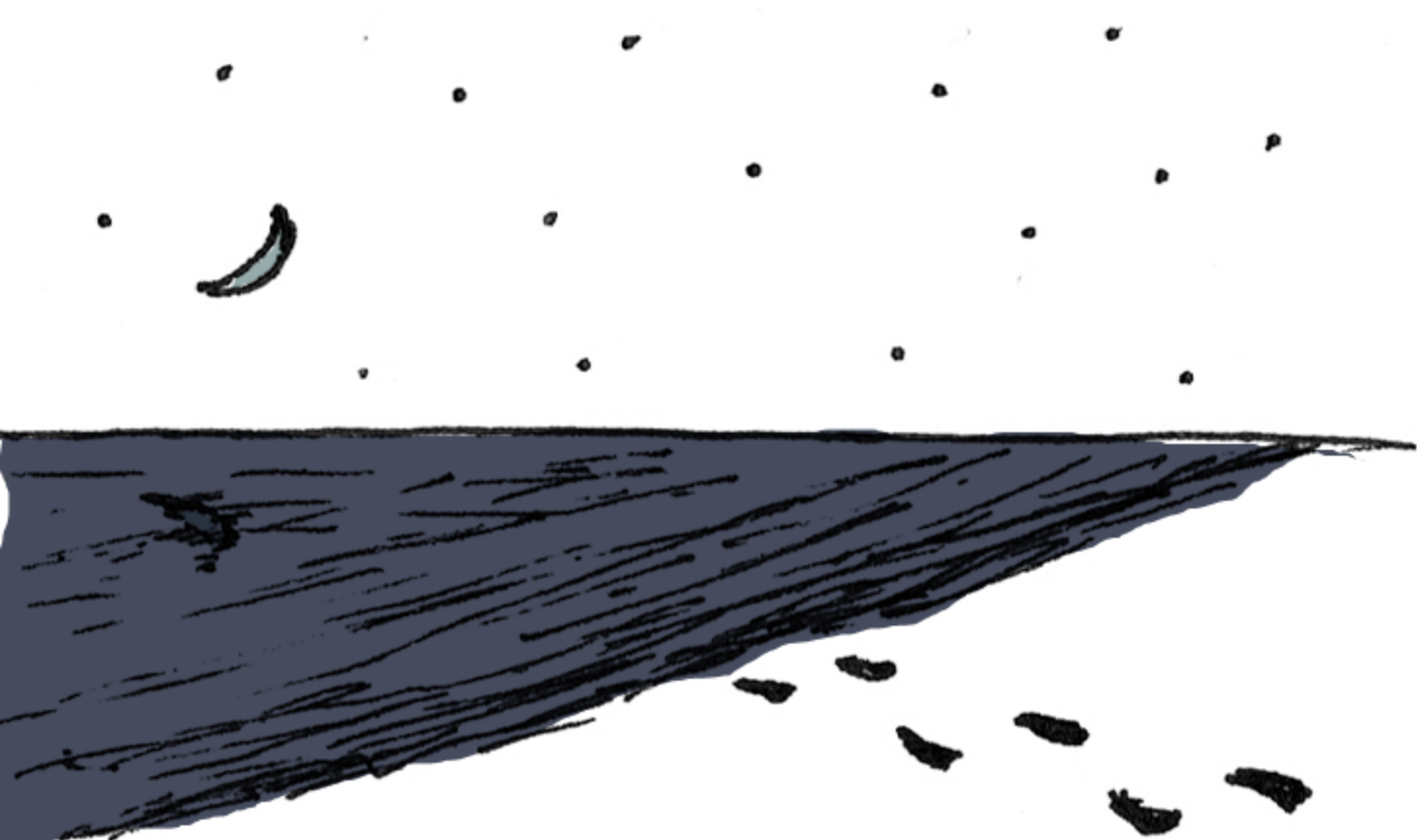
אני זוכרת בעיקר את הגרביים – איך היה רגע שבו הייתי ספוגה בכל כך הרבה מים, שהרגשתי אותם מתנתקים מכפות הרגליים שלי, משחררים את האצבעות לחופשי. הייתי יחפה, מרחפת. העיניים אפילו התרגלו לחושך השחור. האף כל כך התרגל למים, שאני אפילו לא זוכרת את תחושת אי-הנשימה. אבל אולי פשוט התרגלתי.

כשיצאתי החוצה היה העולם מלא כל כך בכוכבים; בשעה 6:03 מילא משקלם ומשקל המים את כל הכיסים שלי. במדי הלב, בלב. ישבתי שוב בחמ"ל והשמש זרחה ושרפה את הלילה מבעד לחלונות הקרוואן. אז בלעתי אותו ואת הנשימה וכל השאר. העור חזר לגוון של דממה.

ניסיתי לכתוב על הרגעים האלה במהלך כל חיי. אני זוכרת את עצמי בת שמונה, מתחבאת בטקס סיום כיתה ב' מתחת לגפן מאחורי שירותי הבנות, כשהנשימה מתפתלת בתוכי כאיבר; בת ששעשרה במסיבת שכבה; מגיל 21, בסוף דייט; מגיל 24, 25, מגיל 26. וזה תמיד אותו הנחש השחור של הריק – מתפתל ומוחץ לי את הקרביים ברגעים שהכי פחות מתאימים וגם הכי מתאימים.

אני אדם של מילים. אז ניסיתי להשתמש בכל האותיות שאני מכירה כדי לבנות גשר בין האזור הזה שבין הגרון לבית החזה לשאר העולם. רציתי לספר על איך חשבתי את אותם הדברים בגיל שש, מתפללת להיעלם בין חוטי הצמר הפרסיים של השטיח. הדבר היחיד שהשתנה מאז הוא מספר המילים שאני מכירה המנסות לתאר את הרגע. אבל המילים הפכו לגשר ללא מוצא, ותמיד נשארה מין תהום כזו שהטיחה בי במקרה הטוב אוויר, ובמקרים האחרים שום דבר.

עוד לילה פתי

המסכים לובשים שחר במעבר להשקיה,
המצעים כבר מתוחים יתר על המטה
ונודפים ריח מתקתק של אבקת כביסה
או של מרפך, מה העלטה מבינה.

הדלעת שהיתה לפני רגע כרפרה,
עוינת לבחורות צעירות ברחובות
ומחפשת את האשמה
בנרות.

ואלו הזאבים מסתדרים בשורות שורות
ומתגרדים,
פושטים מעליהם את עורות הכבשים
וממתינים,
שיצא ממסתורו
הירח המצין
שלעולם נאמן לקולותיהם של המיללים.

0063
לילה (שני)
מאי 2020
אייר ה'תש"ף

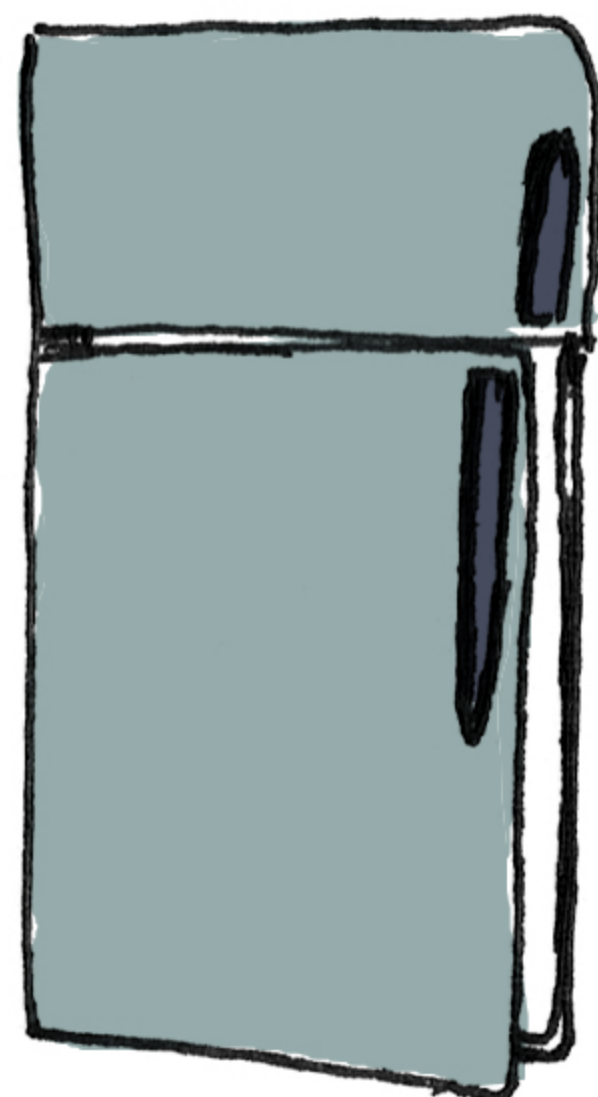
08

רותי ויטל-גילעד

בהיר עד מעונן לילית

אִמְצַע הַלֵּילָה הַזֶּה,
אִמְצָעִי לְמָה בְּדִיוֹק?
פּוֹרְטֵת אֶת הַשְּׁעוֹת הַקְּטָנוֹת
בְּחַפּוּשׁ אַחַר עֵדָף לְכַתּוֹב.
נֶחֱלֵל מִחֻשְׁבוֹת טוֹרְפוֹת מְסַתְּעֵר
עַל כָּל רְעִיּוֹן שֶׁהַלֵּילָה מְצִיעַ
כְּמוֹ מַחְזָאֵי בְּצֻרָת.
הַמְקַרֵּר הוּא כּוֹנֵן הַלֵּילָה שְׁלִי.
אֶפְתַּח אֶת דְּלָתוֹ
וְהַכֹּל יִתְבַּהֵר.

בזמנים של החושך

בזמנים של החושך
כמו הלילה
מפתה אותי נחש
עטוף קשקשי מחשבות חולות
בתפוח
של הדכאון.
ובזמנים של החושך
כאלה,
אני חנה,
נוגסת בו ומרעלת
מתולעים של רקבון.
כשישאל אותי האלהים,
למה נגסת בתפוח?
יהיה זה בגללך אדם,
אפנה אליך יד מאשימה.
סלקת אותי מגן העדן
וחרב מתהפכת בינינו,
היה בטוח –
כשאגמר את התפוח,
אעקד את עצמי על חדה.

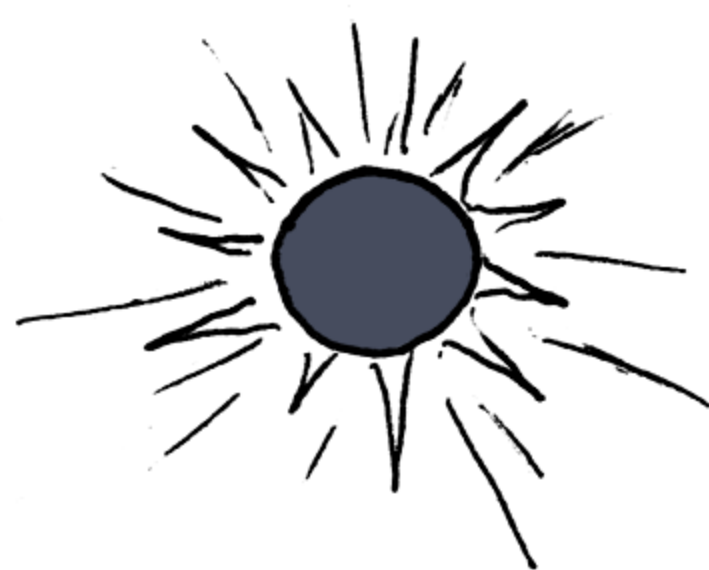

זקנה זו אינה רוצה חשך,
 אור רוצה היא, שמקדים להפציע.
 רוצה את הזמן הממין
 במגרות הפתוחות שבארון החוגים,
 להיות לבושה חגיגית,
 לחוות מגרת ארוחה, מגרת הליכה,
 מגרת משפחה, ולו בטלפון, בשיחה,
 מגרה חשוכה של "עמך",
 של שכשוך בברכה,
 ומגרה קצרה של מנוחה, שבהמשכה
 שירה בצבור או שעת ספור,
 קונצרט, הרצאה, מסכה, הופעה,
 עד שנס לחו של היום.

בשעה שהלילה גובר משתחרר
 ממגרה סגורה הזמן שהוא הלא ממין
 מסתער עד יללה עד תבהלה ואפללה.

זקנה זו, אין רצונה בלילה,
 די לה
 ביום.

מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
איורים ועיצוב גרפי: רובי גורדון

<http://motiv-magazine.co.il>

<http://facebook.com/motiv.magazine>

<http://bit.ly/motiv-youtube>

<http://instagram.com/motiv.magazine>

http://twitter.com/motiv_magazine

info@motiv-magazine.co.il

054-337-1373

[http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב \(כתב עת\)](http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_(כתב_עת))

אנחנו מזמינים אתכם להשתתף בכתב העת שלנו.
הגיליון הבא של מוטיב יראה אור בעוד כחודש, ונושאו: המְצָאוֹת.

מאז נברא האדם הוא לא מפסיק לברוא ולהמציא דברים.
המצאות קידמו את האנושות, אבל המצאות לפעמים גם הזיקו לה ואיימו על קיומה.

בגיליון זה אנחנו רוצים לשמוע על המצאות. כאלה שהיו או כאלה שעדיין לא הומצאו.
שתפו אותנו בשירים וסיפורים שעוסקים בדרך שבה ההמצאה משנה לטוב ולרע את החיים של המשתמשים בה, אבל גם של מי שהמציא אותה. ספרו על ההצלחות ועל האכזבות במסע אל ההמצאה ועל התהליך הנפשי שעובר האדם הממציא.

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/5/2020 לכתובת הדואר האלקטרוני:

info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.